

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 18 maj 1938 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader m. m.

Genom en den 11 februari 1938 dagtecknad proposition, nr 128, vilken hänvisats till lagutskott och därefter tilldelats andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

Förordning

om lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader m. m.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Har landsting med bidrag av statsmedel anordnat folktandvård inom kommun, åligger det kommunen att till landstinget erlägga de årliga behandlingsavgifter, vilka, enligt vad därom är särskilt stadgat, belöpa å till regelbundet deltagande i folktandvården anmälda barn inom kommunen.

Kommunen äger att av vederbörande målsmän uttaga nämnda avgifter, i den mån de icke belöpa å obemedlade eller mindre bemedlade barn. Avgiftsbelopp, för vilket kommunen ej äger uttaga ersättning, skall icke vara att anse såsom fattigvård.

2 §.

1 mom. Har kommun, varom i 1 § förmäles, anvisat till fattigvård ej hänförliga medel för bestridande av avgifter för folktandvård åt obemedlade vuxna, äger kommunen, enligt vad nedan i detta moment närmare sägs, erhålla ersättning av staten med hälften av i sådant hänseende av kommunen havda kostnader.

Statsbidrag utgår för inom kommunen kyrkoskrivna svenska medborgare, vilka genom intyg från vederbörande fattigvårdsmyndighet styrkt sig vara obemedlade, för avgifter, som avse:

- 1) behandling, som erfordras till avhjälpande av akuta tandbesvär;
- 2) uttagning av tänder, som ej kunna eller böra bevaras;
- 3) andra kirurgiska ingrepp, som ej utan olägenhet kunna uppskjutas;
- 4) nödvändig behandling av tänder, som böra bevaras;

5) behandling av tandköttssjukdomar och andra inflammationer i munhålan;

6) röntgenundersökningar, som befinnas nödvändiga; samt

7) tandvård på medicinska grunder enligt intyg av tjänsteläkare.

2 mom. Vad i 1 mom. stadgats om statsbidrag åt kommun till tandvårdsavgifter för obemedlade vuxna skall äga motsvarande tillämpning beträffande statsbidrag till sådana avgifter för mindre bemedlade vuxna, dock att härvid statsbidrag ej må utgå i annat fall, än då behandlingen innefattar fullständig munsanering, samt icke med högre belopp än 25 procent av den del av kostnaden för i ett sammanhang utförd behandling, som överstiger 30 kronor.

3 mom. Såsom material vid tandvård, för vilken avgift helt eller delvis erlägges av kommun med bidrag av statsmedel, må ädla metaller och porslin icke komma till användning.

3 §.

Där stad, som icke deltagar i landsting, med bidrag av statsmedel anordnat folktandvård, skall vad i 1 och 2 §§ är stadgat äga motsvarande tillämpning.

4 §.

Ansökning om statsbidrag för visst kalenderår skall ingivas till länsstyrelsen före utgången av mars månad nästföljande år.

Ansökningen skall vara åtföljd av:

a) förteckning enligt av medicinalstyrelsen fastställt formulär å de avgifter, som utbetalats under det år ansökningen avser, de personers namn och hemvist, för vilka avgifterna erlagts, den åt varje person meddelade tandbehandlingen, tiden därför och den å behandlingen belöpande ersättningen i dess helhet;

b) i 2 § avsedda intyg av fattigvårdsmyndighet rörande i förteckningen upptagna personer; samt

c) kvitton å erlagda avgifter.

Förteckningen, i vilken obemedlade skola upptagas för sig och mindre bemedlade för sig, skall vara försedd med påskrift av vederbörande tandläkare, att den åt de i förteckningen upptagna personerna meddelade tandbehandlingen är att hänföra till tandvård, som avses i 2 §.

Länsstyrelsen har att skyndsamt, efter granskning av handlingarna, besluta i anledning av ansökningen och därefter utbetala beviljat statsbidrag från för ändamålet anvisat riksstatsanslag.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1939.

Propositionen har enligt överenskommelse mellan statsutskottet och andra lagutskottet hänskjutits till behandling av sammansatt stats- och andra lagutskott.

Enligt Kungl. Maj:ts av utskottet i utlåtande nr 1 tidigare denna dag tillstyrkt proposition nr 127 angående folktandvård skall under landstingens och städernas utanför landsting huvudmannaskap anordnas tandvårdsverksamhet, avseende såväl barn som vuxna. Kostnaderna för barntandvården skola till väsentlig del bestridas av det allmänna, under det att kostnaderna för de vuxnas tandvård principiellt skola bäras av de vårdbehövande. I fråga om obemedlade och mindre bemedlade vårdbehövande skola emellertid åtgärder vidtagas för att tillförsäkra dem tandvård med ekonomiskt stöd av samhället.

Vid anmälan av nämnda proposition har *föredragande departementschefen*, statsrådet Möller, under rubrikerna »Tandvårdsavgifter för barn» samt »Lindring i tandvårdsavgifter för obemedlade och mindre bemedlade vuxna» lämnat redogörelse för huvudgrunderna i fråga om de regler, som föreslagits skola gälla rörande bidrag från det allmänna sida uti ifrågavarande hänseenden.

Under förstnämnda rubrik erinrades om att 1937 års folktandvårdssakkunniga i sitt den 15 december 1937 avgivna betänkande med förslag rörande folktandvård (statens off. utredn. 1937:47) framhållit, att en viss mindre, årlig avgift per barn skäligen syntes kunna uttagas av målsman, som ansåges vara i stånd att erlägga sådan avgift. Med hänsyn till det sätt, varå barntandvården avsåges skola organiseras, hölle de sakkunniga före, i överensstämmelse med av statens sjukvårdskommitté tidigare intagen ståndpunkt, att kommun borde hava att gentemot landstinget ansvara för de behandlingsavgifter, som belöpte å inom kommunen till tandvård inskrivna barn. Emellertid borde kommun, som funne skäl därtill, äga frihet att — med bibehållande av ansvarigheten i förhållande till landstinget — underlåta att av vederbörande målsmän uttaga behandlingsavgifter för barn. Dylik avgiftsbefrielse borde, såsom ock sjukvårdskommittén föreslagit, av kommun under alla omständigheter medgivas för obemedlade och mindre bemedlade barn. Härav för kommun uppkommande kostnader skulle icke tilläggas karaktär av fattigvård. Medel för ändamålet borde alltså anslås i annan ordning. Några bindande föreskrifter rörande spörsmålet vilket kommunalt organ, som lämpligen borde hava att meddela beslut om avgiftsbefrielse för obemedlade och mindre bemedlade barn inom kommuner, där avgifter uttoges av målsmännen, borde icke meddelas. Vederbörande kommuner syntes böra äga att därutinnan förfara efter omständigheterna. — De sakkunnigas förslag i nu förevarande avseende förklarade departementschefen sig kunna godtaga.

Beträffande spörsmålet i övrigt om lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader får utskottet hänvisa till departementschefens redogörelse och anförande i propositionen nr 127 under rubriken »Lindring i tandvårdsavgifter för obemedlade och mindre bemedlade vuxna» (sid. 71—80).

I enlighet med de riktlinjer, som sålunda uppdragits i propositionen nr 127, har inom socialdepartementet — på grundval av ett av 1937 års folktand-

vårdssakkunniga upprättat utkast till förordning — utarbetats här förut intagna förslag till förordning om lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader m. m.

Närmare redogörelse för innehållet i de i förslaget till förordning ingående bestämmelserna har lämnats i förevarande proposition, nr 128, sid. 7—12, vartill utskottet tillåter sig hänvisa.

Utskottet.

Utskottet har vid granskning av berörda förslag till förordning icke funnit anledning till erinran och får därför hemställa,

att propositionen nr 128 måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 18 maj 1938.

På sammansatta stats- och andra lagutskottets vägnar:

OSKAR HAGMAN.

Närvarande: se under utlåtandet nr 1.
